

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/17146
621136

Sayı : B.09.0.SGB.0.00.21.610/ 2857
Konu : Ankara Milletvekili
Aylin NAZLIAKA'nın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 18.02.2013 tarihli ve 43452547-120.00-177342 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 22/02/2013 tarihli ve 31853594-610-2-3358-1156 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA'nın Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/17146 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan DOĞRUKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYLİN NAZLIKA'NIN
TBMM 7/17146 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

- 1-Kutludüğün, Kıbrıs, Bayındır ve Kusunlar mahallelerinde kaç taş ocağı faaliyet göstermektedir? Bu taş ocaklarının meskun mahalle uzaklıkları nedir? Bu mesafenin ilgili yasalara göre ne kadar olması gerekmektedir?
- 2-25 yıldır faaliyet gösteren taş ocaklarının bölge halkının sağlığında yarattığı sorunlarla ilgili yapılan bir araştırma var mıdır? Varsa sonuçları nedir? Eğer yoksa böyle bir araştırma neden yapılamamıştır? Bölge halkı kaderine mi terk edilmiştir?
- 3-Taş ocaklarının tarım alanları ve hayvancılık üzerinde yarattığı tahribatın boyutları nedir?
- 4-Kaç ev madende kullanılan patlayıcılar nedeniyle zarar görmüştür? Bu zararların tazmini için hangi işlemler yapılmıştır?
- 5-2007-2012 yıllarında söz konusu işletmeler nedeniyle ilgili kurumlara gelen şikâyet sayısı nedir? Bu işletmelere kesilen ceza var mıdır? Miktarı nedir?
- 6-Taş ocakları nedeniyle hayatını kaybeden, sağlığı bozulan vatandaşlarımızın sorumlusu kimdir?
- 7-Taş ocaklarının tarım ve hayvancılıkla yarattığı zararın tazmini bu işletmeler yönelik işlem yapılacak mıdır?
- 8-Faaliyetine bir süre ara verilen taş ocaklarının konumu ve yerleşim alanlarına yakınlığı nedeniyle hangi önlem alınırsa alınsan yeniden çalışmaya başladığında bölgeye zarar vermeye devam edeceği ortadadır. Bu durumu ve insan yaşamının önceliğini de dikkate alarak bu ocakların faaliyetinin tamamıyla durdurulması düşünülemez mi?
- 9-Taş ocakları nedeniyle taş ocaklarına yakın olan yerleşim alanlarından kaç aile göç etmiştir?

CEVAPLAR :

1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından konuya ilişkin olarak verilen bilgiye göre; anılan bölgede işletme ruhsatlı 20 adet taş ocağı bulunmakta olup, bu taş ocaklarının yakınlarında yerleşim alanı bulunmamaktadır.

2- Sağlık Bakanlığından belirtilen hususlar hakkında verilen bilgiye göre; Türkiye'de astım prevalansı (yaygınlık oranı) farklı şehir ve bölgelerde büyük değişiklik göstermektedir. Çalışmalarda coğrafi bölgelere bağlı olarak, astım prevalansının çocuklukta %5-10, erişkinlerde %2-6 arasında değiştiği görülmektedir. 2003 Ulusal Hastalık Yükü ve Maliyet Etkililik (UHY-ME) çalışması Hane Halkı Araştırmasına göre Türkiye'de 18 yaş üstü bireylerde astım sıklığı %3,87'dir. Cinsiyete göre de erkeklerde %3,11; kadınlarda ise %4,44'tür.

KOAH sıklığı ise 1976'da yapılan bir çalışmada 40 yaş üstü yetişkinlerde %13,6 (erkeklerde %20,1 kadınlarda %8,2) olarak bildirilmiş, 2004 yılında Adana'da yapılan BOLD-Türkiye çalışmasında ise KOAH prevalansının %19,1 olduğu tespit edilmiştir.

Mamak İlçesi, Kutludüğün Mahallesinde konu ile ilgili olarak Kutludüğün Aile Sağlığı Merkezinden alınan verilere göre 6000 kişilik nüfusun 67'sinde (%1,1) astım, 28'inde (%0,4) KOAH olduğu görülmüştür. Ayrıca, Kutludüğün Mahallesine sağlık taraması yapılmak amacıyla gidilerek, halka sağlık taraması yapılacağı önceden anons edilmiştir.

Taramaya Kutludüğün Aile Sağlığı Merkezinden 2 ve Mamak Toplum Sağlığı Merkezinden 3 hekim katılmış, başvuruların yakınma ve öyküleri alınmış, sistem sorgulamaları ve sonrasında fizik muayeneleri yapılmıştır. Yapılan muayenelerde 155 kişiden 9'unda (%5,8) daha önceden tanı konulmuş KOAH, 8'inde (%5,1) astım olduğu, 1 kişiye ise yeni tanı KOAH (hastanın 20 yıldır sigara içmesi nedeniyle etiolojisinde öncelikle sigara düşünülmüş), 2 kişiye ise çocukluk çağı astımı (etiolojisinde ailevi yatkınlık) ön tanısı konulmuş ve kesin tanıya yönelik tetkikler için ileri merkezlere yönlendirilmiştir. Başvuruların hiçbirisinde doğrudan taş ocakları ile ilgili bir şikayete rastlanılmamıştır.

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda; adı geçen bölgede yaşayan 6000 kişinin hastalık prevalansının Türkiye'deki hastalık prevalansının oldukça altında kaldığı anlaşılmıştır.

3- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında konuya ilişkin olarak verilen bilgiye göre; 4342 sayılı Mera Kanununun "Tahsis Amacının Değiştirilmesi" başlıklı 14 üncü maddesinde "Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlakta bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan, yerlerin, ilgili müdürlüğün talebi, komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe tahsis amacı değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Mera Yönetmeliğinin 8 inci maddesi (a) bendi 1 inci fıkrası 8 inci paragrafında "Ruhsat sahibi, tahsis amacı değiştirilen alanın Hazine adına tescil edilmesi için ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) olumlu belgesini faaliyete başlamadan vermelidir." hükmü bulunmakta olup, söz konusu faaliyetler için tahsis amacı değişikliği yapılabilmesi için ÇED raporu istenmektedir.

4,5,6,7,- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında belirtilen hususlara ilişkin olarak verilen bilgiye göre; maden ruhsat sahiplerinin kanunda belirtilen hükümlere aykırı olarak, çevreye zarar verecek şekilde, can ve mal güvenliğini tehlikeye atan çalışmalarda bulunmaları halinde gerek yapılan denetimlerde gerekse Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bu kapsamda ulaşan şikâyetler değerlendirilmekte, kanunun ilgili maddeleri de esas alınarak şikâyete konu olan ruhsat sahipleri hemen arzda kontrol ve genel denetime tabi tutulmaktadır. 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde yapılan bu denetimler sonucunda Maden Kanununun 7 nci maddesine aykırı olarak izinsiz faaliyet gösterildiği veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyette bulunduğu tespit edilen ruhsatlar için Kanunun 7 nci maddesi kapsamında işlem yapılarak faaliyetleri durdurulmaktadır. Bu tür durumlarda ortaya çıkan zararların tazmini konusunda zarara uğradığını iddia eden tarafların mahkemeye müracaatla hak aramaları gerekmektedir.

Madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirildiği alanda, yapılan faaliyetlerle ilgili olarak kendi mevzuatlarına göre izin veren diğer kurumlar ve mülki idare birimlerince de denetimler yapılmakta olup sonuçları Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirilmektedir. Yapılan denetimlerde mevzuata aykırı ve usulsüz çalışma yapıldığı belirlenen ruhsat sahiplerindeki faaliyetler gerekli tüm önlemler alınmaya kadar durdurulmakta, Kanuna, yönetmeliklere, projelerine uygun faaliyette bulunmadığı tespit edilen bu ruhsat sahiplerine 7 inci madde kapsamında teminat iradî olmak üzere idari para cezası uygulanmaktadır.

Ayrıca, madencilik faaliyetleri Çevre Mevzuatı kapsamında gerek şikayete istinaden, gerek çevresel etki değerlendirmesi izleme-kontrol ve rutin program kapsamında Bakanlığımız ve İlgili Valiliği tarafından da denetlenmekte olup, denetimler sonucunda uygunsuzlukların tespiti halinde idari işlem uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, özellikle yaz aylarında bölgede yer alan taş ocaklarının neden olduğu toz sebebiyle yazılı, sözlü ve BİMER başta olmak üzere muhtelif şekillerde şikâyetler Bakanlığımıza da yapılmakta ve bu şikâyetlere istinaden bizzat Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personeli tarafından gerekli denetimler yapılmaktadır. Ayrıca akşam – gece saatlerinde ve hafta sonları da bölgede ani denetimler gerçekleştirilmektedir. Diğer taraftan Jandarma 156 hattına yapılan ihbarlar neticesinde İl Jandarma Komutanlığı Çevre Timlerince de bölgede denetimler yapılmaktadır. Jandarma Çevre Timlerince yapılan tespitlerin nihai değerlendirilmesi yine Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne yapılmaktadır.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bölgede yapılan denetimlere istinaden uygulanan idari para cezaları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Ceza Adeti	Miktarı (TL)
2012	6	263.872
2011	-	-
2010	-	-
2009	2	155.311
2008	8	277.340
2007	3	77.616

8- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından verilen bilgiye göre taş ocaklarının yakınında yerleşim alanı bulunmamaktadır.

9- Ankara Valiliği İl Özel İdaresinden konuya ilişkin olarak verilen bilgiye göre; İdarenin kayıtlarında bu konuda herhangi bir veri bulunmamaktadır.

